

Cuprins

Femeile

Insist să te iubesc	9
Sindromul Cenușăreasa. Câte femei nu-l au ?	15
Situații imposibile, neputința psihologului	26
Femeile trebuie să trăiască din farmecul lor	38
Despre semne și despre o mamă	45
„O româncă sănătoasă“ : Cornelia	49
Corina și visele fetelor	58
La doi pași de tine poate fi un om interesant : Maricica	68
Cu femeile nu-i de glumit : Târgșor	77
Prostiile mele, doar câteva	90
M-am trezit că practic găinăria românească	102
Frica de „ne-buni“ există	109
Așteptându-mi fiul, m-am gândit la efectul Zeigarnick	120

Bărbații

Rochia și bărbatul	133
„Vreau să fiu aurolac !“	136
Bărbații care rămân mai mult sau mai puțin lângă o femeie	143

Din verighetele nevestelor, mi-am făcut o salbă de bărbăție	151
Umilințele bărbatului, umilințele femeii	159
Bărbații „obișnuiți“ pot fi mari criminali.....	173
Iubiri și o iubire stranie	179
Charismă de charismă	195

Noi

Lumea se schimbă chiar sub ochii noștri și noi cu ea	203
Să amestecăm prezența cu absența, poate-i mai bine ?	208
Munduruku	214
Dau din coate printre anonimi. Există, însă, „penițele otrăvite“	218
Gesturi nebunești, uneori gândite, alteori spontane	230
Este un abis în noi	235
Clonarea și spectacolul	238
Ah, privirile noastre ! Privirile lor !	244
Ne păcălim de multe ori	251
Cuvântătoare și necuvântătoare : hai să dăm mână cu mână !	256
În situații disperate te ajută un îngerăș	260
Stricăciunea minții duce la stricăciunea limbajului, dar și invers	264
Mici întâmplări fără perdea sau deocheate	268
Poate părea hazliu, poate părea vulgar	277
Cum se minte și minciuna	285
Cine să ne înțeleagă ?	295

© 2010, 2012 by Editura POLIROM

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1, sector 4, 040031,
O.P. 53, C.P. 15-728

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

LIICEANU, AURORA

Rendez-vous cu lumea / Aurora Liiceanu. – Iași: Polirom, 2012

ISBN 978-973-46-2595-6

821.135.1-94

Printed in ROMANIA

Aurora Liiceanu

Rendez-vous
cu lumea

POLIROM
2012

„Vreau să fiu aurolac!”

„Eu nu pot fi ceea ce doriți voi. Nu vreți să ascultați deloc plângerile mele.”

Lisa See, *Floare-de-Zăpadă
și evantaiul secret*

„Mă trezesc în fiecare dimineață, sar la duș... mă încarc pentru toată ziua. Asta îmi reamintește în fiecare zi ce trebuie să fac, adică să-mi spun «numai fă-o!».

În ciuda diferitelor culturi, tinerii din clasa medie, în toată lumea, par să-și trăiască viețile ca și cum ar fi într-un univers paralel.”

Naomi Klein

O tânără foarte simpatică și cu o deschidere către oameni, cu o dorință de a se înțelege cu ei și cu o apropiere de aceștia fără criterii – unii aplică criterii, considerându-se superiori – m-a rugat să mă întâlnesc cu părinții unui copil de vreo 9 ani și, bineînțeles, cu copilul lor, părinții copilului fiindu-i rude.

Oameni bogați, simțind rapid în nări ofertele tranziției, nevoile neacoperite de comerț. Locuiau într-un fel de casă cazemată, cu o curte mare și un zid solid și înalt care împrejmuia proprietatea, evident, văzută dinăuntru ca mustind de prosperitate. Camere de luat vederi – pentru hoți sau nedoriți –, gazon frumos întreținut, grătar amenajat într-un spațiu, pentru a evita ploaia, piscină, câini-lupi bine hrăniți. Casa avea scară interioară somptuoasă, dar spațiul de primire de la parter era cu totul lipsit de căldură, de orice obiect, necesare unei relaxări care îi face pe oameni mai apropiați și mai deschiși. Nici plante, nici tablouri, nici textile cu colorit plăcut ochiului. Mobila rece, spațiul gol și masa joasă te făceau să te simți ca la muzeu sau ca într-o instituție lipsită de confort psihologic. Mama era grăsuță bine și foarte conștientă de banii pe care îi aveau. Tatăl avea un aer superior și distant. Figura lui comunica convingerea că afacerile nu pot coexista cu grijile mărunte, cotidiene, chiar dacă ele aveau în centru copilul moștenitor. Aveau o femeie care se ocupa de menaj și de ordine. O alta era umbra copilului care avea un program foarte bine organizat de mamă, chiar dacă ea era umbra soțului în afaceri. Se ocupau cu comerțul de ace pentru tricotaje pe care le importau de undeva.

A fost o perioadă în comunism în care lipsa banilor și lipsa unei vestimentații variate făceau ca

femeile să tricoteze mult. Se tricotau fulare, pulovere, fesuri, șepci din lână țărănească pentru bărbați. Dar femeile adorau fustele tricotate, comode, neșifonabile, călduroase iarna. Continuând această orientare feminină, soțul oferea micilor magazine de tricotaje ace pentru mașinile de tricotat și câștiga foarte bine, angajând ca personal rudele lui sau ale soției.

Nu erau oameni cultivați, nu aveau nici cea mai mică nevoie de o estetică a coabitării, dar țineau la pregătirea copilului pentru a fi bun elev. Apreciau nevoia de a cunoaște limbi străine și de a utiliza computerul. Programul copilului era deci milimetric construit: ore de limba engleză, ore de limba franceză, ore pentru învățarea utilizării computerului și meditații la disciplinele școlare, plus teme pentru acasă. Programul lui arăta ca „mersul trenurilor“. Cea de-a doua angajată trebuia să urmărească programul copilului, să-i dea coca-cola din când în când, dulciuri din când în când, mâncare la ore fixe și să-l lase să se uite la televizor conform programului. Copilul era și el grăsuț bine și își arăta cu multă mândrie – indusă de mamă – aparatul dentar fixat ca dinții să-i crească cum trebuie.

Am discutat despre cum își cresc copilul mult sub nivelul celor pe care eu le aveam în cap când am intrat în casa lor. În timp ce vorbeau, înțelegeam

că în felul lor de a gândi ce-i de făcut cu copilul lor este imposibil de schimbat ceva. M-au mai invitat o dată la ei la o petrecere pe gazon, la *barbecue*. Copilul și alți copii ai rudelor apropiate se bălăceau în apă, părinții îi priveau cu mândrie, câinii alergau prin curte, tăvi întregi cu mici și fripturi circulau spre grătar. Când un copil s-a împiedicat de un adult care ducea o tavă uriașă cu mici, făcându-l pe acesta să scape tava în iarbă, lumea s-a amuzat. Printr-un consens unanim, doar din priviri, tava a fost dată câinelui. Un incident cu totul minor. Era atâta mâncare doar!

După ceva timp am întâlnit-o pe tânăra care mă rugase să vin la acești oameni și am întrebat-o ce face copilul. Mi-a spus că în familia acestor oameni bogați avusese loc un eveniment important. Într-o zi, femeia care urmărea programul copilului a vrut să vadă ce face – dacă-și face temele, dacă învață etc. – și a constatat că nu era nimeni, camera copilului era goală. Nu l-a găsit nicăieri. Din camera lui dispăruseră adidașii foarte scumpi, cu senzori, cu care ieșea uneori cu părinții, dar pe care nu-i purta când stătea acasă. Dispăruse și bicicleta lui ultrascumpă, cu un ghidon impresionant și foarte colorată. Deci cele două femei, care erau mereu acasă, au tras concluzia că el fugise, deși existau tot felul de sisteme

de alarmă. Una din ele a alergat în camera lui și a văzut pe masă un bilet cu un scris mare, astfel încât să fie ușor de văzut. Pe el scria: „Vreau să fiu aurolac!”. Totul se petrecea într-o perioadă în care se vorbea mult la televizor despre aurolaci, care fug de acasă sau sunt abandonăți, care circulă pe unde vor ei, dorm în canale, dar dispun de libertate și de lipsa oricăror constrângeri sau a oricărei autorități. Copilul a fost recuperat dintr-un parc din apropiere, neapucând să se depărteze mult de casă.

Evenimentul părea o adaptare modernă a sindromului „Prinț și cerșetor”.

N-am întrebat dacă gestul copilului a fost consecința unui conflict sau a unei pedepse date de părinți. Am simțit, mai degrabă, că acel copil era un rebel latent, că, la un moment dat, ceva, un gând, i-a declanșat nevoia unei schimbări și astfel tentația avantajelor aurolacilor i s-a părut posibilă. Și a evadat din cușcă. Poate că ar fi dorit doar să vadă cum este „altfel” și se întorcea ca păsărica dintr-o poezie a lui Evtuşenco, căreia i se lasă ușa coliviei deschisă, iar ea iese, face câteva rotocoale în cameră și intră supusă înapoi. Obişnuința este adesea mai puternică decât dorința de altceva. Timpul are o valoare nemăsurată în forța mobilizării către schimbare. Copilul a vrut să vadă cum este să fii cerșetor.

Ne putem întreba cum s-a născut ideea în capul lui. Putem spune că în mintea părinților, prin acord comun, exista un copil imaginar, un copil cum și-l doreau ei, fără a ține cont de faptul că el este un copil real, pe care să-l privească eliberat de ceea ce aveau ei în cap. Copilul era silit să intre în „patul lui Procust”. El, însă, simțea distanța între ceea ce i spunea să facă și ceea ce făceau părinții lui. Aceștia nu făceau ceea ce ei îi spuneau lui să facă. El era un cuc în cuibul părinților.

Copilul nu învață, nu asimilează vorbele părinților, ci gesturile lor. Copiii reproduc nu idei, ci comportamente.

Altfel, tot se poate greși. Un psiholog – să nu credeți că psihologii sunt în mod sigur „buni” părinți – mi-a spus plin de regrete că și-a dat fiul la școală în clasa I. Îl crescuse exemplar. Cereea ceva spunând „te rog”, călca pe cineva din greșeală, își cerea scuze. Era extrem de civilizată și asimilase normele civilizației cu toată convingerea că așa era toată lumea, nu numai cea de acasă de la el. După câteva săptămâni de școală, copilul era într-un hal de nedescris. Plângea când se ducea la școală, dorea cu orice preț să revină la viața lui de neșcolar. La școală, era îmbrâncit, auzea vorbe murdare, i se lua de pe masă guma sau orice alt obiect, nu i se adresa nimeni cu „te rog”, nimeni nu-și cerea scuze. Era o lume atât